

Institutionen för Hälsa och Lärande

TENTAMEN/OMTENTAMEN

Kurs: Förskrivningsrätt för vissa läkemedel

Delkurs: Salstentamen 1

Kurskod: BM531G

Högskolepoäng för tentamen 3,5 hp

Datum: 2025-05-09

Skrivtid KL 14:30-19:00

Ansvarig lärare:

Berörda lärare: Cathal O'Hare

Hjälpmedel/bilagor

Övrigt

- **Skriv direkt i tentan.**
- **Om utrymmet inte räcker till på en fråga, skriv på baksidan av samma papper.**
- Tänk på att **skriva tydligt!**

- Anvisningar
- Ta nytt blad för varje lärare
  - Ta nytt blad för varje ny fråga
  - Skriv endast på en sida av papperet.
  - Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
  - Numrera lösbladen löpande
  - Använd inte röd penna.
  - Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser: 60% är Godkänt

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt

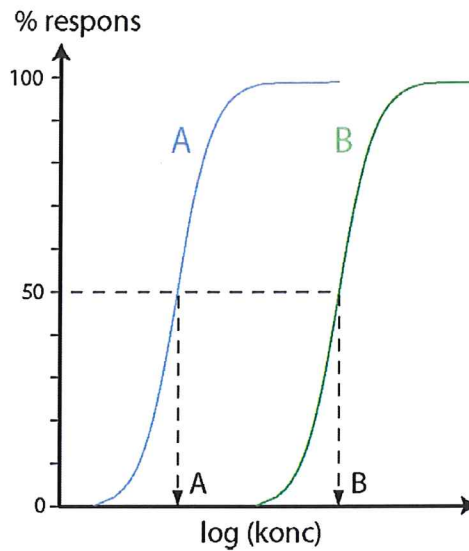
HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

Illustrerad farmakologi · 1

4. a. Diagram ovan jämför två läkemedels potens och effektivitet. Avgör om påståendet nedan är sant eller falskt genom att sätta ett kryss i respektive ruta bredvid för sant eller falskt. (0,5p)

	Sant	Falskt
Både läkemedel (A och B) i diagram har samma potens	☐	☐

- b. Förklara hur du kom fram till ditt svar i 'a'. (1p)

5. Vad menas med följande begrepp:

- i. ED₅₀ (1p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

ii. TD₅₀ (1p)

iii. Terapeutiskt fönster (1p)

6. Hur skiljer en partiell agonist från en full agonist? (2p)

Farmakokinetik 11p

7. Förklara vad som menas med begreppet förstapassagemetabolism. (1p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

12. Vilket organsystem är viktigast för eliminationen av vattenlösliga läkemedel?
(0,5p)

13. Ange två faktorer som kan påverka absorption av ett läkemedel som tas
peroralt. (1p)

14. Natalizumab är ett biologiskt läkemedel som är indicerat vid multipel skleros.
Förklara varför läkemedlet inte finns tillgängligt som tablett utan bara i
injektionsvätska. (2p)

Graviditet, amning, barn 4p

15. Vissa fysiologiska förändringar sker i kvinnans kropp under graviditet, t.ex.
ökad metabolism i levern och minskade plasmaproteiner. Ange två ytterligare
förändringar. (2p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

16. Ange två farmakokinetiska skillnader mellan barn och vuxna. (2p)

Interaktioner 4p

17. Epilepsimedicinen karbamazepin har en inducerande effekt på den enzymgrupp som metaboliserar östrogen. Hur påverkas effekten av östrogen innehållande p-piller när de används tillsammans med karbamazepin? (2p)

18. Vid behandling av astma används både luftrörsvidgande preparat (A) och antiinflammatoriska preparat (B), och totaleffekten blir $A + B$. Vad kallas denna typ av farmakodynamiska interaktion? (1p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

19. Järn kan interagera med antacida (innehållande aluminium) genom komplexbildning. Förklara hur detta är ett exempel på en farmakokinetisk interaktion. (1p)

Biverkningar 2,5

20. Skriv in vilken typ av biverkning som stämmer överens med respektive påstående i tabellen nedan. (1,5p)

- A) Typ A-biverkningar
- B) Typ B-biverkningar
- c) Typ C-biverkningar

Ett exempel på detta är hudutslag orsakad av antibiotka.	
Ett exempel på detta är hypoglycemi orsakad av hög insulin dos.	
Ett exempel på detta är cancertillväxt inducerats av immunsupprimerande läkemedel, som inte uppmärksammas förrän flera år efter att medicineringsen påbörjats.	

21. Ange en anledning varför det är viktigt med biverkningsrapportering. (1p)

Äldre 3p

22. Läkemedlet diazepam är höggradigt fettlösligt. Förklara varför den bör undvikas hos äldre. (2p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Namn: _____

Personnummer: _____

23. Varför kan läkemedel som huvudsakligen elimineras via njurarna ackumuleras hos äldre? (1p)

Analgetika 5p

24. Ange en trolig anledning till att paracetamol och inte ibuprofen är förstahandsval vid lätt till måttlig akut nociceptiv smärta? (1p)

25. Redogör för verkningsmekanismen som leder till acetylsalicylsyras smärtlindrande effekt. (2p)

26. Förklara varför paracetamol kan leda till leverskador vid överdosering. (2p)